

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 27P/74/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214206880
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Oreničová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2014:7214206880.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Beátou Oreničovou vo veci mal. J. T., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom P., U. č. XX, v konaní zastúpenom kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťaťa rodičov: matky I. T., nar. X.XX.XXXX a otca Z. T., nar. XX.X.XXXX, obidvoch trvale bytom P., U. č. XX, toho času bytom P., P. č. XX, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Maloletému J. T., nar. X.XX.XXXX, n a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v S. centre, R. XXX, T..

Z a v ä z u j e otca Z. T., nar. XX.X.XXXX a matku I. T., nar. X.XX.XXXX prispievať na výživu mal. J. T., nar. X.XX.XXXX, výživné vo výške XX % zo sumy životného minima, ktoré výživné je povinný každý z rodičov uhrádzať osobitne na účet S. centra, R. XXX, T., vždy do XX. dňa v mesiaci.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa X.X.XXXX domáhal, aby súd predbežným opatrením umiestnil maloletého J. T., nar. X.XX.XXXX, do S. centra T..

Návrh na začatie konania zdôvodnil tým, že mal. J. pochádza z manželského pomeru rodičov I. T. a Z. T.. Z pomeru pochádzalo celkovo 15 detí T., z ktorých je aktuálne X maloletých. Jedno zo spomínaných detí sa pre diagnostikované zdravotné problémy, počínajúc rokom XXXX doposiaľ, nachádza v podmienkach ústavnej starostlivosti. Rodičia v súčasnosti vykonávajú osobnú starostlivosť o X detí, z ktorých je X školopovinných. Ide o maloletú Z., nar. XX.X.XXXX, maloletého J., nar. X.XX.XXXX, maloletého I., nar. XX.X.XXXX, maloletého H., nar. XX.X.XXXX, maloletú I., nar. XX.X.XXXX a maloletú E., nar. XX.X.XXXX. Maloletý J. je žiakom 6. triedy W. školy L. H. č. I v P. Plní si 7. rok školskej dochádzky. Ide o žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, z toho dôvodu je zaradený do špeciálnej triedy pre mentálne postihnutých s výchovno-vzdelávacím variantom A. V škole bol utiahnutý, ale cez vyučovaciu hodinu neposedný, na zadaných úlohách pracoval neochotne, manuálne je menej zručný, ťažko sa sústredil. Má zdravotné problémy so sluchom. Hygienické návyky má na slabšej úrovni a v poslednom období nedbal o seba a svoj zovňajšok. Študijné výsledky J. sú veľmi slabé. Posledné 3 roky je vedený ako záškolák. V školskom roku 2012/2013 vymeškal 703 vyučovacích hodín, z toho 562 neospravedlnených hodín a v tomto školskom roku 2013/2014 bol na vyučovaní 15 dní, z toho 396 neospravedlnených hodín. Matka o svoje dieťa prejavuje menší záujem, nedostatočne spolupracuje so školou a tunajším úradom. Maloletý J. o učenie prejavoval minimálny záujem, škola je pre J. zjavnou prekážkou. V minulosti bola maloletému J. poskytovaná starostlivosť ORL - ambulancia. V krátkom období roka 2013 navštevoval aj ambulanciu detského psychiatra z dôvodu sporadických skúseností s inhalovaním prchavých látok a problémovým (konfliktným až

agresívnym) správaním v rodinnom prostredí. Tunajší úrad opakovane prijal príslušné zákonné opatrenia s cieľom zabezpečenia reálnej úpravy výchovných podmienok detí. Naposledy svojim rozhodnutím zo dňa X.X.XXXX, právoplatným dňa X.XX.XXXX, uložil rodičom výchovné opatrenie - upozornenie č. P ktorého účinnosť je doposiaľ sledovaná pravidelným monitorovaním rodiny. Okresná prokuratúra v Košiciach podala obžalobu na rodičov I. a Z. T., nar. XX.X.XXXX, pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže, nakoľko deťom, ktoré si majú plniť povinnú školskú dochádzku, rodičia umožňujú viesť záhaľčivý spôsob života. Okresný súd Košice II trestným rozkazom č. 5T/59/2013 zo dňa XX.X.XXXX odsúdil matku I. T. k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov, kde sa výkon trestu odňatia slobody podmienienečne odkladá a určuje skúšobnú dobu v trvaní 32 mesiacov a otca Z. T. k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 16 mesiacov, kde sa výkon trestu odňatia slobody podmienienečne odkladá a určuje skúšobnú dobu v trvaní 30 mesiacov. Vzhľadom na dlhodobé výchovné problémy s mal. J., ktorý bezdôvodne absentoval na vyučovaní, nerešpektoval ich požiadavky týkajúce sa plnenia povinnej školskej dochádzky, organizácie domácnosti, či spôsobu trávenia voľného času, boli T. tunajším úradom opakovane zaradení do programu sanácie ich rodinného prostredia, vykonávaných akreditovanými subjektami. Počas roku XXXX bola zaznamenaná zjavná úprava ich sociálnych pomerov, ale aj prístupu rodičov k plneniu si svojich rodičovských povinností. V súvislosti s mal. J. však doposiaľ nedokázali realizovať nápravu jeho správania. Menovaný v minimálnom až žiadnom rozsahu nerešpektuje ich výchovné požiadavky, bezdôvodne sa v čase vyučovania potuluje v rôznych košických lokalitách, čím priamo ohrozuje svoje zdravie a bezpečnosť. Rodičia následne zabezpečia synov návrat do domácnosti, odkiaľ dieťa bez udania dôvodov opäť utečie. S maloletým bol tunajším úradom opakovane vykonaný výchovný pohovor, zameraný na zistenie príčin jeho správania, či potenciálneho ohrozovania v pôvodnej rodine. Dieťa nepoukázalo na nevhodné správanie sa niektorého z členov domácnosti k jeho osobe, pričom deklarovalo svoju neochotu chodiť do školy a akceptovať usmernenia zákonných zástupcov. Vzhľadom k tomu, že sa u mal. J. prejavujú vážne poruchy správania a dopúšťa sa závažnej protispoločenskej činnosti, nerešpektuje autoritu dospelých a rodičia neprejavujú záujem o jeho výchovu a starostlivosť, bude v záujme jeho ďalšieho priaznivého psychického vývinu vyňatie z rodinného prostredia.

Okresný súd Košice II uznesením sp. zn. XXP/XX/XXXX-XX zo dňa XX.X.XXXX ustanovil mal. J. T. nar. X.XX.XXXX, pre toto konanie za opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice. Súčasne uznesením sp. zn. XXP/XX/XXXX-XX zo dňa XX.X.XXXX začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti bez návrhu.

Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovné:

Maloletý J. T., nar. X.XX.XXXX bol uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 27P/74/2014-11 zo dňa X.X.XXXX predbežne umiestnený do starostlivosti S. centra, R. XXX, T..

Zo správy S. centra T. zo dňa XX.X.XXXX vyplynulo, že mal. J. T., nar. X.XX.XXXX bol do zariadenia prijatý dňa XX.X.XXXX na základe predbežného opatrenia OS KE II sp. zn. XXP/XX/XXXX zo dňa X.X.XXXX. V školskom roku XXXX/XXXX navštevoval VI. ročník R. v zariadení. R. sa nachádza priamo v zariadení centra, dochádzka do školy je preto pravidelná. Po prijatí do zariadenia bol maloletý oboznámený s domovým a školským poriadkom a pravidlami režimového systému dňa. Bol tichý a málo komunikoval. Pôsobil dojmom utiahnutého dieťaťa. Postupom času sa prispôbil kolektívu detí, ktoré ho medzi seba prijali priateľsky. Po príchode do zariadenia absolvoval preventívnu prehliadku u detského pediatra a stomatológa. Je zdravý a neužíva lieky. Kontakt s rodinou má. Matka mu občas telefonuje. Po príchode do zariadenia sa informovala o maloletom. Dňa XX.X.XXXX bol uvoľnený na letné prázdniny domov. Stanovený termín návratu späť do zariadenia je X.X.XXXX. Úzka spolupráca zúčastnených, systematická kontrola a starostlivosť by mali viesť k eliminácii foriem v správaní, preto S. centrum T. aj naďalej odporúča u maloletého pokračovať v prevýchovnom procese.

V správe z prešetrenia pomerov kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa XX.X.XXXX okrem skutočností uvedených už v návrhu na začatie konania, opätovne konštatuje, že úrad opakovane prijal príslušné zákonné opatrenia s cieľom zabezpečenia reálnej úpravy výchovných podmienok detí. Naposledy svojim rozhodnutím zo dňa X.X.XXXX, právoplatným X.XX.XXXX, uložil rodičom výchovné opatrenie - upozornenie č.P ktorého účinnosť je doposiaľ sledovaná pravidelným monitorovaním rodiny. Okresná prokuratúra v Košiciach podala obžalobu na rodičov I. T., nar. X.XX.XXXX a Z. T., nar. XX.X.XXXX pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže, nakoľko deťom,

ktoré majú plniť povinnú školskú dochádzku, rodičia umožňujú viesť záhaľčivý spôsob života. Okresný súd Košice II trestným rozkazom č. 5T/59/2013 zo dňa XX.X.XXXX odsúdil matku I. T. k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov, kde sa výkon trestu odňatia slobody podmienne odkladá a určuje skúšobnú dobu v trvaní 32 mesiacov a otca Z. T. k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 16 mesiacov, kde sa výkon trestu odňatia slobody podmienne odkladá a určuje skúšobnú dobu v trvaní 30 mesiacov. Vzhľadom na dlhodobé výchovné problémy s mal. J., ktorý bezdôvodne absentoval na vyučovaní, nerešpektoval požiadavky týkajúce sa plnenia povinnej školskej dochádzky, organizácie domácnosti, či spôsobu trávenia voľného času, boli T. tunajším úradom opakovane zaradení do programu sanácie ich rodinného prostredia, vykonávaných akreditovanými subjektami. Počas roka XXXX bola zaznamenaná zjavná úprava ich sociálnych pomerov, ale aj prístupu rodičov k plneniu si svojich rodičovských povinností. V súvislosti s mal. J. však doposiaľ nedokázali realizovať nápravu jeho správania. Menovaný v minimálnom až žiadnom rozsahu nerešpektoval ich výchovné požiadavky, bezdôvodne sa v čase vyučovania potuloval v rôznych košických lokalitách, čím priamo ohrozoval svoje zdravie a bezpečnosť. Rodičia následne zabezpečia synov návrat do domácnosti, odkiaľ dieťa bez udania dôvodov opäť utečie. S maloletým bol úradom opakovane vykonaný výchovný pohovor, zameraný na zistenie príčin jeho správania, či potenciálneho ohrozovania v pôvodnej rodine. Dieťa nepoukázalo na nevhodné správanie sa niektorého z členov domácnosti k jeho osobe, pričom deklarovalo svoju nechotu chodiť do školy a akceptovať usmernenia zákonných zástupcov. Vzhľadom k tomu, že sa u mal. J. prejavujú vážne poruchy správania a dopúšťal sa závažnej protispoločenskej činnosti, nerešpektoval autoritu dospelých a rodičia neprejavovali záujem o jeho výchovu a starostlivosť, ÚPSVaR Košice na základe vyššie uvedeného žiada nariadiť mal. J. ústavnú starostlivosť v S. centre T., nakoľko umiestnenie maloletého je toho času nevyhnutné v záujme jeho ďalšieho priaznivého psychického, fyzického a sociálneho vývinu.

Matka I. T. nar. X.XX.XXXX je nezamestnaná, poberá dávku a príspevky k dávke v hmotnej núdzi od X.X.XXXX do doby trvania podmienok, aktuálne mesačne v sume XXX,XX eur spolu s členmi domácnosti. Poberá tiež prídavok na dieťa od X.XX.XXXX do doby trvania podmienok, aktuálne mesačne v sume XX,XX eur. Otec Z. T., nar. XX.X.XXXX, toho času nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Menovaný z úradu dávku a príspevky ku dávke, rodičovský príspevok ani iné sociálne dávky nepoberá.

Podľa ust. 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej alebo pestúnskej starostlivosti.

Podľa ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery maloletého dieťaťa.

Podľa ust. § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa ust. § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa ust. § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení výživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu a v súlade s cit. zák. ustanoveniami súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, teda nariadil mal. J. T., nar. X.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v S. centre T..

Ako vyplýva zo správy reedukačného centra, i keď sa správanie maloletého a dochádza do školy zlepšili, prevýchovný proces u maloletého neustále napreduje jak v oblasti vzdelávania, tak aj v oblasti prevýchovy, avšak zmeny v správaní nie sú dostatočne fixované a zvnútornené. Návrat maloletého J. do domáceho prostredia momentálne podľa názoru súdu nie je možný a ani v blízkej budúcnosti nemožno predpokladať jeho návrat do domáceho prostredia a umiestnenie maloletého je toho času nevyhnutné a je v záujme jeho ďalšieho psychického, fyzického a sociálneho vývinu. Po tom, čo rodičia maloletého boli právoplatne odsúdení pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže, počas roka 2013 bola zaznamenaná zjavná úprava ich sociálnych pomerov, ale aj prístupu rodičov k plneniu si svojich rodičovských povinností. V súvislosti s mal. J. však doposiaľ nedokázali realizovať nápravu jeho správania. Menovaný v minimálnom až žiadnom rozsahu nerešpektoval ich výchovné požiadavky, bezdôvodne sa v čase vyučovania potuloval v rôznych košických lokalitách, čím priamo ohrozoval svoje zdravie a bezpečnosť. Pri pohovore s ÚPSVaR Košice dieťa deklarovalo svoju neochotu chodiť do školy a akceptovať usmernenia zákonných zástupcov. Keďže sa u maloletého J. v domácom prostredí prejavovali vážne poruchy správania a dopúšťal sa závažnej protispoločenskej činnosti, nerešpektoval autoritu dospelých a rodičia neprejavovali dostatočný záujem o jeho výchovu a starostlivosť, s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, je potrebné podľa názoru súdu pokračovať v prevýchovnom procese u maloletého. Umiestnenie maloletého do reedukačného centra je preto toho času nevyhnutné, v záujme jeho ďalšieho psychického, fyzického a sociálneho vývinu.

Zároveň súd zaviazal matku I. T. i otca Z. T. k plateniu výživného na maloletého J. T., nar. X.XX.XXXX tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku, t.j. tak otca ako aj matku, každého z nich osobitne, vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené dieťa, ktoré predstavuje minimálne zákonné výživné, ktoré je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Minimálne zákonné výživné ku dňu vyhlásenia rozsudku predstavuje XX,XX eur mesačne.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. I písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice II. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. I,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.